

РЕШЕНИЕ

№ 889

гр. Пловдив, 23.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛОВДИВ, V СЪСТАВ, в публично заседание на осемнадесети април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Светлана Ив. Изева

Членове: Радостина Анг. Стефанова
Светлана Анг. Станева

при участието на секретаря Петя Ф. Цонкова
като разгледа докладваното от Светлана Анг. Станева Въззивно гражданско дело № 20225300500697 по описа за 2022 година

Въззивното производство е по реда на чл.258 и следващите от ГПК във връзка с чл.59, ал.1 от ЗЗД.

Образувано е по постъпила въззивна жалба, подадена от М. С. К. чрез адв. Й.Д., против решение №260049/11.01.2022 г., постановено по гр.д. №18039/2019 г. по описа на РС Пловдив, XXII граждански състав, с което е отхвърлен предявеният от жалбоподателката срещу А. В. С. и В. Н. С. иск за осъждане на ответниците да заплатят солидарно на ищцата сума в общ размер 7850 лв., представляваща половината от стойността на извършените ремонтни дейности на втори жилищен етаж от къща, находяща се в с. ***** с която сума ответниците са се обогатили за сметка на ищцата. Отхвърлени са и предявените искове от М.К. срещу А.С. за осъждане на ответника да заплати на ищцата сума в общ размер на 15744.43 лв., от които 13662 лв. - половината от стойността на закупените движими вещи за обзавеждане и оборудване на втори жилищен етаж от къща, находяща се в *****, професионални инструменти, ремарке, два автомобила – Хонда Сивик и Хонда ЦРВ и подобренията по тях, 1332.43 лв. – платени кредити и 750 лв., платени от ищцата за зъболечение на ответника, с които същият се е обогатил неоснователно за сметка на ищцата. С решението К. е осъдена да заплати на А.С. и В.С. сумата от 900 лв. – разноси в производството.

Във въззивната жалба са изложени подробни съображения за

неправилност и незаконосъобразност на съдебния акт. Твърди се, че не е изтекла предвидената от закона давност, както неправилно е прието от съда. Средствата са били общи и сумите, предоставени на ответника С., неправилно е прието, че не следва да се връщат. Неправилно е прието и, че не са налице основания за ангажиране на солидарната отговорност на ответниците. Иска се отмяна на решението и постановяване на ново, с което исквете да бъдат уважени и на страната да се присъдят разноските за двете инстанции.

В срока по чл. 263, ал.1 от ГПК е постъпил писмен отговор на въззивната жалба, като се излагат подробни съображения, че същата е неоснователна и следва да бъде оставена без уважение, а решението на първоинстанционния съд, като правилно и законосъобразно, да се потвърди. Иска се и присъждане на разноски.

Пловдивският окръжен съд, въззивно гражданско отделение, V граждански състав, като прецени събраните по делото доказателства, намира следното:

Въззивната жалба е депозирана в законоустановения срок, изхожда от легитимирана страна и е насочена срещу съдебен акт, подлежащ на въззивно обжалване, поради което се явява процесуално допустима и следва да се разгледа по същество.

При служебната проверка на основание чл.269 от ГПК се констатира, че решението е валидно и допустимо - постановено е в рамките на правораздавателната компетентност на съдилищата по граждански дела и в съответствие с основанието и петитума на искането за съдебна защита.

Въззивната проверка за правилност се извършва на решението само в обжалваната част и само на поддържаните основания. Настоящият състав при служебната си проверка не констатира нарушения на императивни материално - правни норми, които е длъжен да коригира, и без да има изрично направено оплакване в тази насока съгласно задължителните указания, дадени с ТР №1/09.12.2013 г. по тълк.д. №1/2013 г. на ОСГТК на ВКС. Решението е и правилно.

С оглед наведените във въззивната жалба съображения, следва да се има предвид следното:

Първоинстанционният съд е сезиран с обективно и субективно съединени иски с правно основание чл.59, ал.1 от ЗЗД - претендира се ответната страна да заплати обезщетение на ищцата, която се е обеднила неоснователно за сметка на ответниците.

Ищцата твърди, че с ответника А.С. живели на семейни начала в дома на майката на последния в село *****, като обитавали втория жилищен етаж, а ответницата В.С. – първия. Ответниците са съсобственици на имота с права $\frac{3}{4}$ ид.ч. за ответницата и $\frac{1}{4}$ ид.ч. за ответника. Тъй като ищцата и ответника имали сериозни отношения и намерения, решили в този дом да създадат семейно жилище, но обитаваното не било в добро състояние.

С ответника С. решили да извършат ремонтни дейности с общи усилия и средства, като това и покупките били извършени в периода 2013-2016 г. През 2019 г. ответникът напуснал семейното жилище и заживял с друга жена, а в следствие принудил и ищцата да го напусне. За извършените ремонтни дейности по собственото на ответниците жилище и платени суми от ищцата се иска да бъдат върнати на плоскостта на неоснователното обогатяване. Твърди, че са извършени следните ремонтни дейности в къщата в село Б:

1. Вътрешни стълбища – изправяне на стени чрез полагане на кнауф и боядисване на обща стойност материали и труд – 1000 лева.

2. Етаж втори:

- изправяне на стените на стаите с полагане на кнауф – 3000 лева;
- подова настилка на стаите /кухня, хол и спалня/ с ламинатен паркет – материал ламинат бежов на цвят, светъл дъб, имитиращ дърво - 800 лева и 200 лева труд – общо 1000 лева;
- прокарване на тръби за топла и студена вода, сиви на цвят, пластмасови – 200 лева за материали и 200 лева труд – общо 400 лева;
- подновяване на ел. инсталация – 200 лева за материали и 150 лева за труд – общо 350 лева;
- закупени и монтирани ел. контакти на стойност 50 лева;
- смяна на дограма на 3 бр. прозорци, ПВЦ, бяла, по 260 лева – общо 780 лева;
- смяна на интериорни врати - тъмно кафяви с орнаменти – 500 лева плюс 40 лева монтаж – общо 540 лева;
- поставяне на колони и покрив на терасата с дървена конструкция – общо 3000 лева;
- покрив за цялата къща – 1500 лева;
- ново кухненско обзавеждане – шкафове светло бежови с плот, леко потъмен от шкафове – 2500 лева.

3. Баня на първи етаж:

- 2 бр. врати – ПВЦ, бели – 800 лева;
- душкабина стъклена – 700 лева кабината и монтаж 80 лева – общо 780 лева;

С извършването на описаните ремонтни дейности на обща стойност от 15 700 лева ищцата и ответника А.С. увеличили стойността на къщата, собственост на ответниците.

Твърди се, че ответниците са се обогатили за сметка на ищцата, а тя се е обеднила със сумата от 7850 лева, а именно половината от стойността на извършените ремонтни дейности, която е платената от нея част. Тази сума ищцата я претендира солидарно от ответниците в качеството им на съсобственици на процесния имот.

Твърди се, че освен ремонтните дейности, ищцата е предоставила и половината средства за закупуване на обзавеждане в жилището,

собственост на ответниците, както следва:

- кухненско оборудване – фурна, керамични котлони и абсорбатор марка Ханза, хладилник Либхер, пералня Индезит, мивка с цвят бежов и смесител – инокс – на обща стойност 3000 лева;
- кухненски диван, бежов – двойка и маса – общо 374 лева;
- 2 бр. кухненски стола дървени, тъмен орех, тип ветрило, с тапицерия на седалището тъмно бежова на цвят – по 60 лева – общо 120 лева;
- 1 бр. маса за хранена – 250 лева;
- 1 бр. скара – 140 лева;
- щори за терасата, бели на цвят – 600 лева;
- 8 кв.м изкуствена трева за терасата, зелена на цвят – 140 лева;
- 3 броя лампиони с метално тяло, стъклени осветителни тела, имитиращи жълтъд плюс кабели и контакти – 200 лева;
- спално обзавеждане – комплект от легло с нощни шкафчета с цвят венге и светло бежово, гардероб с плъзгащи врати с цвят венге и светло бежово – общо 530 лева;
- 1 бр. холна маса с метални крака и стъклени плотове на две нива, диван – ъгъл, тройка плюс лежанка, бежов на цвят, изкуствен велур с елементи от черна изкуствена кожа, може да се разтяга и да става на спалня и 3 бр. табуретки - общо на стойност 1280 лева;
- Секция цвят венге смесена с бяла слива – общо 230 лева;
- Музикална уредба Сони – 1400 лева;
- Климатик „Дайкин“ – 2500 лева;
- 2 бр. телевизори “Самсунг” – 32 инча и 48 инча – общо 2900 лева;
- Лаптоп „Дийп“ – 500 лева;
- Пералня „Индезит“ в баня на етаж първи – 560 лева;
- Бойлер „Елдом“ в баня на етаж първи – 370 лева;
- Джип марка „Хонда“, модел ЦРВ, производство 2003 г.- 4000 лева;
- Допълнителни екстри по джипа – мултимедия 500 лева, буфер – 400 лева, газова уредба – 1300 лева, регистрация – 500 лева – общо 2700 лева;
- лек автомобил марка „Хонда“, модел Сивик, произведен 1996 г. – 1800 лева, плюс подмяна на части след закупуване 700 лева – общо 2500 лева;
- допълнителни екстри по лекия автомобил – СД – 250 лева, суббуфер /тонколона/ плюс обикновени колони – 280 лева – общо 530 лева;
- ремарке – 500 лева;
- професионални инструменти – резачка за кабели, комплекти отвертки, гедоре, гаечни ключове, винтоверт „Бош“, бормашина „Макита“ – общо 2000 лева.

Общо средствата, вложени за закупуване на посочените движими вещи от ищцата и ответника А.С., се твърди да са в размер на 27 324 лева, предоставените от ищцата средства са половината от тази сума, а именно 13 662 лева.

Ищцата твърди, че е предоставила на ответника А.С. сума в размер на 750 лева за направа на зъби, както и сума в размер на 1332.43 лева

за погасяване на кредити на ответника.

Общо от ответника А.С. се претендира сума в общ размер на 15 744.43 лева, от които 13 662 лева - половината от стойността на описаните движими вещи, 1332.43 лева – платени кредити и 750 лева – платени от ищцата за лечение на зъбите на ответника. Претендира се и законната лихва върху претенциите от датата на подаване на исковата молба - 06.11.2019 г. до окончателното плащане, както и разноски.

В срока по чл.131 ГПК е постъпил отговор на исковата молба от ответниците, които оспорват исковете като неоснователни. Прави се възражение за изтекла погасителна давност за вземанията. Твърди се, че ремонта на къщата е извършен в периода 2010 г. – лятото на 2014 г., като в този период било закупено и кухненското обзавеждане и мебелите. Доколкото претенцията била на плоскостта на неоснователното обогатяване, давността била 5 години и започвала да тече от датата на извършване на ремонта. Твърди се, че сумата за лечение на зъби е заплатена в периода август-септември 2014 г., а сумите, които ищцата твърди да е заплатила по погасяване на кредити на ответника, били извършвани в периода 2010 – 2012 г., като всички тези вземания били погасени по давност. Оспорва се ищцата да е участвала във влягане на средства за извършване на ремонтните дейности по процесния имот, за обзавеждането в къщата и за моторните превозни средства. Същите били закупени от ответника А.С. и с негови средства. Професионалните инструменти също били закупени от ответника в периода от 2010 – 2012 г. по време на престоя му във В., като ищцата не е участвала финансово за придобиването им. Иска се отхвърляне на предявените искове. Претендират се разноски.

Въз основа на събраните по делото доказателства от състава на районния съд е прието за установено следното:

Не се спори, че по време на съвместното съжителство между К. и С. са закупени описаните в исковата молба леки автомобили и са направени подобренията по тях. Ответникът не оспорва, че ищцата му е превела сумата в общ размер на 1332.43 лева за погасяване на кредит, както и, че е заплатила сума в размер на 750 лева за зъболечение през периода месец август – септември 2014 г.

С доклада по делото съдът е указал на ищцата, че не сочи доказателства, че е участвала с влягане на половината от средствата за извършването на ремонтните дейности и обзавеждането на къщата, както и за закупуването на превозните средства и допълненията към тях и за инструментите на ответника.

Разпитаните по делото свидетели – както тези, посочени от

ищцата – Н. и Л. К., така и доведения от ответника Т., са категорични, че подобрения са правени в къщата, обитавана от страните - закупувани са мебели и вещи, извършвани са ремонтни дейности от двамата, с общи средства, но не се установява какво е било участието на всеки от тях. Не се установяват и конкретни вещи, закупени от жалбоподателката по време на съвместното съжителство със С.

Основателно е позоваването от първостепенния съд, че презумпцията за съвместен принос на съпрузите не намира приложение между лица, които съжителстват на съпружески начала. В този смисъл е и теорията, и съдебната практика. Както е отбелязаното в цитираното и от първостепенния съд решение № 65 от 18.05.2015 г. по гр.д. № 7088/2014 г., II г.о. на ВКС, а в този смисъл е и решение № 114/29.05.2019 г. по гр.д. 3715/2018 г. на ВКС, IV г.о., фактическото съпружеско съжителство се определя като неформална трайна интимна, духовна и материална връзка между мъж и жена. Именно поради неформалния характер на тази връзка, по аргумент за противното от чл.20, ал.1 ЗЛС, чл.2 СК от 1968 г. (отм.), чл.6, ал.1 СК от 1985 г. (отм.) и чл.4, ал.1 СК от 2009 г., същата няма действието на гражданския брак и се свързва с правни последици само когато изрична законова норма му придава такива. По тази причина в случаите на фактическо съжителство на съпружески начала не намират приложение разпоредбите, уреждащи имуществените отношения между съпрузите, включително тези, регламентиращи общност на правата (само върху вещи – при действието на Семейния кодекс от 2009 г. и Семейния кодекс от 1968 г., а при действието на Семейния кодекс от 1985 г. – върху вещи и върху парични влогове) придобити по време на брака. Ето защо при лицата, които живеят съвместно, без да са сключили брак, доходите и разходите следва да се разглеждат индивидуално. Във връзка с разпределението на доказателствената тежест при установяване принадлежността на средствата, с които едно от съжителстващите лица е финансирало разходи за извършването на подобрения в съсобствен имот, следва да се прилага принципното правило на чл.154 ГПК, съгласно което всяка страна е длъжна да установи обстоятелствата, на които основава исканията или възраженията си. Оттук следва, че всяка страна носи доказателствена тежест за фактите, от които извлича изгодни за себе си правни последици. В отношенията между съжителстващите лица не намират приложение размествашите доказателствената тежест презумпции, съставляващи част от регламентацията на имуществените отношения между съпрузите. Законодателят установява презумпции по изключение, а прилагането на тази за съвместен принос спрямо лица, които фактическо съжителстват на съпружески начала, е несъответна на отношенията между тях. Ето защо и като се изхожда от обичайното житейско правило, че лицата извършват плащания със средства, които са лично притежание, тежестта да докаже нещо различно е за лицето, което е възразило, че плащането не е извършено със средства, които са

собственост на извършилия това действие.

В последното решение е посочено, че в ППВС № 6/74 г. се приема, че право на обезщетение за извършени подобрения в чужд имот по чл. 72 ЗС и чл. 74 ЗС има само владелецът, не и държателят. Разпоредбите регулират правоотношенията, породени от неоснователното обогатяване на собственика с подобренията, извършени от владелеца на вещта и не се отнасят до лица, които не упражняват владение. Според ППВС № 1/79 г. когато държател подобри чужд имот, тогава обеднелият разполага с иска по чл. 59 ЗЗД. В този случай обедняването е налице не само при увеличаване на имуществото на едно лице, но и когато са му спестени средства за сметка на имуществото на друго лице. Съгласно т. 4 от ППВС, в случаите по чл. 59, ал. 1 ЗЗД се дължи връщането на по-малката сума между обедняването и обогатяването. Въпросът за правната квалификация на предявения иск е дейност на съда, която се извършва въз основа на фактическите твърдения и съдържанието в петитума на исковата молба. Лицето, с което собственикът на имота е живяло на семейни начала и е извършило разноси по време на съвместното им съжителство, ако е упражнявало фактическата власт с намерение за своеене, има право на вземане за подобрения, а ако е държател – право на вземане за сумата, с която собственикът се е обогатил за негова сметка до размера на обедняването му. В конкретния случай обаче не се твърди да е упражнявано владение, като предявения иск е с правна квалификация чл.59, ал.1 от ЗЗД.

В исковата молба се твърди, че ремонт на имота и покупките за същия са извършвани в периода от 2013 г. до края на 2016 г. Според отговора на исковата молба обаче ремонта е осъществен в периода 2010 г. – лятото на 2014 г. Св. Н. не посочва кога точно е извършен ремонта, покупката на вещи е ставала 2014 г. - 2015 г., но не конкретизира. Същевременно е посещавала имота общо три пъти в периода 2009 г. – 2016 г. Св. К. също не посочва периоди, в които са правени покупките и подобренията в имота. Никоя от двете не конкретизира размер на сумите, влагани от жалбоподателката. Нещо повече – в обясненията си, дадени в съдебно заседание (л.57 от първоинстанционното дело), жалбоподателката също посочва, че не е казвала кой колко пари е дал – факт, който се потвърждава и от обясненията на С.

Както правилно е посочил и първоинстанционният съд, не се установи при условията на пълно и главно доказване за какво и в какъв

размер са давани лични средства от жалбоподателката при извършените ремонти в жилището на ответниците – както на първия, така и на втория етаж от къщата. Искът за заплащане на сумата в размер на 7850 лева солидарно от ответниците, представляваща половината от стойността на извършените ремонтни дейности, платени от ищцата, правилно е отхвърлен като недоказан.

Не е налице и основание за ангажираност на солидарната отговорност на ответниците. Действително, същите са съсобственици на имота, но правата им са различни. Освен това, солидарната отговорност произтича от закон или договор, а случая не е такъв. Ето защо и това възражение на жалбоподателката е неоснователно.

Правилни са и съображенията за недоказаност на претенциите относно описаните в исковата молба вещи - и в този случай не е доказано средства в какъв размер и кога са вложени от жалбоподателката. Ето защо и тези искове се явяват недоказани и правилно са отхвърлени като такива.

В съдебно заседание на 21.09.2020 г. (л.63 от първоинстанционното дело) ищцата е заявила, че не поддържа иска относно лекия автомобил Хонда Сивик, като същият правилно е отхвърлен. Относно втория автомобил Хонда ЦРВ – и в този случай не се доказва кога и в какъв размер са вложените средства от К., като и този иск правилно е отхвърлен.

Относно исковете за връщане на предоставени парични суми:

Безспорно е между страните, че жалбоподателката е превела сумата от 1332.43 лева за погасяване на кредит, като това е станало в периода 19.07.2010 г. – 12.11.2012 г. (според платежните документи, приложени към исковата молба).

Не се оспорва от ответника, че е заплатила и сумата от 750 лева за зъболечението му в периода месец август – септември 2014 г.

По отношение на тези два иска е направено възражение за изтекла погасителна давност, което е прието за основателно от първостепенния съд. Изводът е правилен и законосъобразен.

Вземането по иск с правно основание чл.59 ЗЗД се погасява с общата 5-годишна давност, предвидена в чл.110 ЗЗД. Давността започва да тече от момента на изискуемостта на вземането, а тя настъпва от момента на размястване на имуществените блага, в случая - от извършване на съответното плащане, като правилно съдът се е позовал на ППВС № 1/1979 г. и ТР №5/21.11.2019 г. по тълк.д. №5/2017 г. на ОСГТК на ВКС.

Неоснователни са доводите в жалбата, че тази съдебна практика касае исковите по чл.55, ал.1 от ЗЗД. Същата касае и производствата по чл.59 ЗЗД. Нещо повече – в цитираното от настоящия състав решение №114/29.05.2019 г. по гр.д.3715/2018 г. на ВКС, IV г.о., изрично е отбелязано, че в хипотезата на чл. 59, ал. 1 ЗЗД вземането е изискуемо от деня на разместване на благата. В чл.115 ЗЗД изрично са посочени случаите, в които давност не тече. Една от хипотезите е, че давност не тече между съпрузи. Случаят обаче не е такъв, като нормата не намира приложение. Ето защо от извършване на плащанията за погасяване на кредит и за зъболечение на въззиваемия С. (момента на изискуемост) до предявяване на иска на 06.11.2019 г. са изминали повече от пет години. Възражението за изтекла давност е основателно и правилно исковите са отхвърлени.

Основателни са възраженията във въззивната жалба, респективно – не се споделят съображенията на първоинстанционния съд, че извършените плащания са свързани с изпълнение на морално задължение. Това обаче не води до промяна в крайния резултат.

Въз основа на изложеното първоинстанционното решение като краен резултат е правилно и законосъобразно и следва да се потвърди.

Разноски са поискани от страните, като, с оглед изхода на делото, следва да се присъдят единствено на въззиваемата страна в размер на 1200 лв. за адвокатско възнаграждение.

Воден от гореизложеното, Пловдивският окръжен съд, V граждански състав,

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение №260049/11.01.2022 г., постановено по гражданско дело №18039/2019 г. на Районен съд Пловдив, XXII граждански състав.

ОСЪЖДА М. С. К., ЕГН *****, с адрес за призоваване гр. *****, да заплати на А. В. С., ЕГН ***** и В. Н. С., ЕГН *****, и двамата от село *****, направените във въззивното производство разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 1200 (хиляда и двеста) лева.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба в едномесечен срок от връчването му на страните пред Върховния касационен съд.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____